

Česká republika

Česká školní inspekce

Inspektorát v kraji Vysočina - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Mateřská škola Kámen, okres Pelhřimov

394 13 Kámen 64

Identifikátor školy: 600 061 019

Termín konání orientační inspekce: 14. duben. a 5. květen 2003

Čj.:	114 079/2003-11010
Signatura:	ok3aw102

CHARAKTERISTIKA MATEŘSKÉ ŠKOLY

Předškolní zařízení zřízené Obcí Kámen je od 1. ledna 2003 příspěvkovou organizací. Sdružuje mateřskou školu s kapacitou 30 dětí a školní jídelnu s kapacitou 60 jídel. Jednotřídní mateřská škola s celodenním provozem má v současné době zapsáno 19 dětí ve věku od 2 do 6 let.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční/kontrolní činnosti zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek výchovně-vzdělávací práce mateřské školy,
- materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací práce,
- průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací práce v mateřské škole.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE MATEŘSKÉ ŠKOLY

Pracovní kolektiv mateřské školy tvoří tři pracovnice. Ředitelka, která zajišťuje převážnou část výchovně-vzdělávací činnosti, má požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilost pro práci v předškolních zařízeních. Zbývající výchovně-vzdělávací práci provádí (1 hodina ráno a 2 hodiny odpoledne) nekvalifikovaná učitelka, která pracuje současně jako školnice. Na základě této skutečnosti a ve snaze zajistit převážnou část výchovně-vzdělávací činnosti na odpovídající odborné úrovni, není míra vyučovací povinnosti ředitelky v souladu s platnými právními předpisy. Další provozní pracovníci je kuchařka, která zastává i funkci vedoucí školní jídelny

Paní ředitelka nastoupila do své funkce na začátku školního roku 2002/2003 po mateřské dovolené. Při vedení se opírá o zaběhnutý režim chodu školy a zodpovědný přístup podřízených k plnění svých povinností. Jejím poradním orgánem jsou pravidelně konané porady, při kterých jsou řešeny provozní a pedagogické záležitosti a podávány aktuální informace. V malém kolektivu má dobrý přehled o kvalitě práce jednotlivců. Upřednostňuje neformální způsob kontroly a komunikace se zaměstnanci. Kontrolní činnost zaměřená na provoz i výchovně-vzdělávací oblast je prováděna pravidelně, dle zpracovaného plánu. Jsou o ní vedeny stručné písemné záznamy. Zjištěné nedostatky jsou řešeny operativně. Pro hodnocení práce zaměstnanců ředitelka zpracovala kritéria, která diferencovala pro pedagogické a provozní zaměstnance, prokazatelně je s nimi seznámila. V praxi je však zatím nevyužila.

Vedení nekvalifikované učitelky spočívá v pomoci při plánování výchovně-vzdělávacích činností, přípravě pomůcek apod. Učitelky se v současné době vzdělávají převážně formou samostudia. Nové poznatky však získávají také při diskusích o výchovně-vzdělávací práci s pedagogickými pracovníci jiných mateřských škol. V tomto školním roce se zatím nezúčastnily žádné z nabízených vzdělávacích akcí.

Pro zajištění plynulého chodu předškolního zařízení jsou stanovena závazná pravidla. Jsou obsažena ve vnitřním, provozním a organizačním řádu školy. Pracovní náplně vymezují požadavky na výkon jednotlivých pracovníků tak, aby vyhovovaly provozu školy. Režim dne respektuje pravidla psychohygieny, požadované intervaly ve stravování a délku pobytu venku.

Informační systémy vnější i vnitřní jsou funkční. Velikost předškolního zařízení umožňuje rychlý a operativní přenos informací na základě každodenního kontaktu mezi zaměstnanci.

Rodiče jsou o svých dětech informováni každodenně při jejich předávání, dále pak na schůzkách, besídkách a nástěnkách.

Personální podmínky jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE MATEŘSKÉ ŠKOLY

Předškolní zařízení je umístěno v budově bývalé základní školy. V přízemí je kuchyně, jídelna, tělocvična (využívaná i pro cvičení veřejnosti), skladové prostory a sociální zařízení pro zaměstnance. V poschodí jsou dvě třídy, šatna, sociální zařízení a ředitelna. K dennímu pobytu dětí je využívána pouze jedna menší třída. Vzhledem k počtu zapsaných dětí jsou její prostorové podmínky pouze vyhovující. Větší třída, která slouží jako stabilní ložnice, je při dopoledním výchovně-vzdělávacím programu uzavřena. Prostory zařízení tak nejsou zcela vhodně a účelně využity. Ve škole je starší, ale většinou funkční a udržovaný nábytek. Dětské stolky a židličky svými rozměry nezohledňují rozdílnou tělesnou výšku dětí. Hračky jsou uloženy přehledně a většinou v dosahu dětí. Uspořádání hracích koutů je stabilní, orientované na tradiční námětové hry. Interiéry školy jsou vkusné, ve výzdobě jsou využívány vlastní výtvořky učitelek, ale také výtvarné práce dětí. Vybavení hračkami, učebními pomůckami, dětskou literaturou i didaktickou technikou umožňuje plnit programové činnosti. Dle finančních možností je doplňováno a obnovováno.

Mateřská škola nemá k dispozici školní zahradu. V současné době jsou prováděny úpravy pozemku, který je v přímé návaznosti na školní budovu (plánována je rekonstrukce obvodové zdi, vybavení prolézačkami, pískovištěm a dalšími doplňky).

Psychohygienické podmínky jsou negativně ovlivněny malými prostorami pro spontánní a pohybové aktivity i přílišnou organizovaností práce v průběhu dne. Návaznost jednotlivých činností narušují pravidelné přechody dětí do stálé jídelny v přízemí budovy a prostoje vznikající při frontálním ukončování práce. V denním režimu je respektována dominantní úloha dětské hry, spontánní a řízené aktivity byly zastoupeny vyváženě. Požadavky na koncentraci dětí při řízených činnostech byly přiměřené. Pitný režim je zaveden, ale není dodržován pravidelně a není zajištěna hygiena přípravou dostatečného množství skleniček na pití. Pobyt venku je zařazován pravidelně.

Celkově je úroveň sledované oblasti hodnocena jako průměrná.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VÝCHOVNĚ -VZDĚLÁVACÍ PRÁCE V MATEŘSKÉ ŠKOLE

Realizace výchovně-vzdělávacího programu

Zpracovaný vzdělávací program mateřské školy vychází ze schváleného Rámcového programu pro předškolní vzdělávání. Hlavním vzdělávacím záměrem je všestranná výchova předškolního dítěte a vytváření základních kompetencí důležitých pro jeho další rozvoj a učení.

Vedená dokumentace průkazně zachycuje realizaci výchovně-vzdělávací práce. Povinná dokumentace je vedena v souladu s platnými předpisy.

V řízení školy je vytvořen systém kontroly. Opírá se o kontrolní a hospitační činnost, jsou využívány pedagogické a provozní porady, které zahrnují vyhodnocování činnosti školy a plnění výchovně-vzdělávacích cílů. V současné době je však zaměřeno spíše na výsledky dětí než na hodnocení podmínek pro rozvoj požadovaných kompetencí dítěte předškolního věku.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací práce

Výchovně-vzdělávací program školy je konkretizován v týdenním plánech. V průběhu inspekce došlo ke změně plánování od tradičního zaměření na jednotlivé výchovně-vzdělávací složky k vytváření tematických plánů, ve kterých se více uplatňuje provázanost jednotlivých úkolů a integrace vzdělávacích aktivit. Jsou do nich také zahrnuty plánované akce, které však ovlivňují obsah pedagogické práce pouze částečně. Při jejich zpracování vychází učitelky z měsíčních témat, která jsou dále členěna na týdenní podtémata.

Spontánní činnosti

Spontánním činnostem je věnován dostatečný časový prostor. Prostředí třídy je upraveno tak, že děti přirozeně motivuje ke hře. Učitelka respektovala dominantní úlohu dětské hry. Rozvíjela ji na základě prožitků a obohacovala ji citlivým způsobem o nové podněty. Děti hodnotila převážně pozitivně, ale dokázala i citlivým způsobem poukázat na konkrétní nedostatky v jejich jednání.

Děti se obracely k učitelce s důvěrou a přirozeně navazovaly kontakt s dospělými i se svými kamarády. Vztahy mezi nimi byly převážně kamarádké. V průběhu spontánních činností bylo podporováno přirozené komunikační prostředí a vytvářen prostor pro individuální volné vyjadřování dětí. Svým laskavým přístupem vytvářela učitelka ve třídě velmi pěknou, klidnou atmosféru. Zvýšenou péči věnovala skupině dětí ve věku do tří let. Svým příkladem tak vytvářela příznivé podmínky pro pozitivní sociální rozvoj dětí, respektování mladších staršími.

Celková organizace spontánních aktivit byla volná a vycházela ze zájmů dětí. Učitelka dětem v souladu s realizovaným tématem poskytovala přiměřenou nabídku hraček, ke kterým měly volný přístup a vybíraly si je dle vlastní potřeby. Do činností dětí vstupovala velmi citlivě. Respektovala jejich spontaneitu a při hře jim byla partnerem. V průběhu her nenásilně prověřovala získané poznatky a dovednosti, využívala vhodné situace k přirozenému učení dětí. Cílená nabídka činností byla méně bohatá, děti tak neměly dostatečnou možnost výběru mezi individuální a skupinovou hrou a řízenou činností. Ukončování her bylo hromadné, děti v nich však mohly, v omezené míře, pokračovat po společných řízených aktivitách.

Řízené činnosti

Motivace řízených činností vycházela z námětů, které jsou dětem blízké a srozumitelné. Vzbuzovala počáteční aktivitu dětí, ale postupně pozbývala na účinnosti, neboť byla nepřesvědčivá a nevýrazná. Postrádala hlubší tematickou návaznost a propojenost. Hodnocení dětí bylo zaměřeno adresně, většinou pozitivně, vždy byl oceňován individuální pokrok.

Učitelka měla snahu pozitivně ovlivňovat psychosociální klima výchovně-vzdělávací činnosti. Přesto, že se snažila vytvářet příležitosti k vyjadřování dětí, většinou byla její role dominantní. Kladené otázky nebyly vždy promyšleny tak, aby rozvíjely jejich slovní zásobu a vedly k volnému přirozenému vyjadřování. Její přístup k dětem byl vstřícný a vlidný a při všech činnostech děti povzbuzovala a podporovala jejich sebedůvěru.

Zvolené týdenní téma umožnilo učitelce využít přímé zkušenosti a zážitky dětí v naplánovaných činnostech. Plánování úkolů a realizace řízených činností postrádaly větší promyšlenost z hlediska věkových zvláštností a individuálních možností dětí. Jejich průběh byl veden tradičním způsobem s využitím klasických metod. Frontální vedení neumožňovalo dětem volbu mezi spontánní a řízenou aktivitou nebo způsobu plnění cíle. Nové vzdělávací postupy např. smyslová výchova, tvořivá dramatika byly využívány minimálně. V některých případech šlo více o plnění pokynu učitelky než o vlastní tvořivou práci dětí (výroba velikonoční dekorace).

Odpovídající pozornost je věnována rozvíjení kulturních a společenských návyků. Estetika stolování je na dobré úrovni, ale jeho organizace dostatečně nepodporuje rozvoj samostatnosti dětí v sebeobsluze.

Průběhové výsledky výchovně-vzdělávací činnosti

Pohybové schopnosti a hrubá motorika dětí byly na velmi dobré úrovni. Úroveň jemné motoriky byla ovlivněna věkem dětí a délkou jejich docházky do mateřské školy. Vcelku ale dosahovaly přiměřených výsledků.

Zdvořilostní a hygienické návyky zvládala většina dětí na úrovni věku. Návyky v oblasti sebeobsluhy a stolování byly na nižší úrovni.

V sociálních vztazích převládala tolerance a ohleduplnost. Vztahy mezi dětmi byly přátelské bez výrazně negativních prvků. Dokázaly spolupracovat, přijímat a správně plnit různé role při kolektivních hrách a spontánních pohybových aktivitách.

Komunikační dovednosti a slovní zásoba odpovídaly věkovým možnostem dětí. Byly schopné hovořit o svých zážitcích a vyjádřit svá přání.

Při plnění úkolů byla většina dětí schopná na určitou dobu se soustředit a u práce vytrvat. Vzhledem k použitým metodám však měly děti málo příležitosti uplatňovat samostatně své poznatky.

Školní vzdělávací program je zpracován v souladu s Rámcovým programem pro předškolní vzdělávání. Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací práce jsou ve spontánních činnostech hodnoceny jako velmi dobré v řízených jako průměrné.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Údaje ve zřizovací listině mateřské školy jsou v souladu s rozhodnutím o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.

Školní vzdělávací program je doplňován dalšími akcemi. Děti pravidelně jednou měsíčně navštěvují divadelní představení, jsou organizovány polodenní vycházky do okolí obce, návštěvy expozic místního hradu, výlet do ZOO, soutěže jako součást oslav Dne dětí, besídky u příležitosti oslav svátků.

Na veřejnosti se škola prezentuje kulturními programy na akcích pořádaných obecním úřadem.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí Krajského úřadu Kraje Vysočina, odboru školství, mládeže a sportu o zařazení mateřské školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení do sítě škol – čj. KUJI 3157/2002 OŠMS ze dne 23. 1. 2003,
2. Zřizovací listina mateřské školy vydaná Obcí Kámen pod čj. 021007/3 ze dne 7. 10. 2002,

3. povinná dokumentace předškolního zařízení,
4. přehled výchovné práce a docházka dětí pro školní rok 2002/2003,
5. dlouhodobá koncepce školy,
6. roční pracovní plán pro školní rok 2002/2003,
7. školní vzdělávací program, týdenní plán výchovně-vzdělávací práce,
8. vnitřní, provozní a organizační řád školy, režim dne,
9. záznamy z pedagogických rad a provozních porad,
10. plán kontrolní a hospitační činnosti a záznamy o provedených kontrolách a hospitacích,
11. podkladová inspekční dokumentace.

ZÁVĚR

- **Hodnocení personálních podmínek výchovně-vzdělávací práce**

Mateřská škola má z hlediska odborné a pedagogické způsobilosti pracovníků průměrné podmínky. Dalšímu vzdělávání učitelek není věnována dostatečná pozornost. Organizační struktura odpovídá potřebám jednotřídní mateřské školy. Informační systémy zajišťují včasný a úplný přenos informací uvnitř školy i směrem k rodičům. Kontrolní systém je vytvořen a průběžně realizován.

- **Hodnocení materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací práce**

Prostory využívané pro denní výchovně-vzdělávací činnosti jsou stísněné. Plynulost denního programu je narušována podáváním jídla ve stálé jídelně v přízemí budovy. Učitelky mají k dispozici dostatek učebních pomůcek, pracovního materiálu i hraček pro všechny věkové skupiny dětí. Při výchovně-vzdělávací práci jsou účelně využívány.

- **Hodnocení průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací práce v mateřské škole**

Škola má zpracovaný školní vzdělávací program. Organizace, formy a metody jsou spíše tradičního charakteru. Jsou využívány rutinní metodické postupy, které dostatečně nepodněčují aktivitu a tvořivost dětí. Při plánování a realizaci výchovně-vzdělávací práce není náročnost cílů dostatečně diferencovaná s ohledem na poměrně široké věkové rozpětí dětí ve třídě.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní

Titul, jméno a příjmení

Podpis

inspektorka

Eva Cepková

.....

V Třebíči dne 13. května 2003

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 19. 5. 2003

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Podpis

Dagmar Melicharová – ředitelka školy

.....

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný.</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad Kraje Vysočina	2003-06-02	126/2003
Obecní úřad Kámen	2003-06-02	127/2003

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány